

NIEUWSFLITS OKTOBER 2021

TER NAGEDACHTENIS

Op **dinsdag 2 november a.s.**, om **19 uur** vindt op **Ter Navolging** de jaarlijkse bijeenkomst plaats onder de noemer '**Ter nagedachtenis**'. Tijdens de bijeenkomst, die ruim een half uur zal duren, wordt stilgestaan bij hen die ons zijn ontvallen en die, waar of wanneer dan ook, zijn begraven of waarvan de as is verstrooid.

Na het welkomstwoord zal het **Tiels Mannenkoor** o.l.v. **Mariette Effing** een zestal passende liederen ten gehore brengen, onderbroken door een passend gedicht, dit onder een sfeer verhogende verlichting.

Het **programma**

- Welkom
- Optreden Tiels Mannenkoor
 - Tebe Pojem Dmytro Bortnjansky
 - Der Lindenbaum Franz Schubert
 - Ritters Abschied Johanna Kinkel
- Gedicht
- Optreden Tiels Mannenkoor
 - Dona Nobis Pacem Canon
 - Beati Mortui Felix Mendelssohn- Bartholdy
 - An Irish Blessing Traditional/ Arr Arno Vree
- Afsluiting

Het is het eerste openbare optreden van het koor na het uitbreken van de Corona-pandemie, nu al weer bijna twee jaar geleden.

Deze bijeenkomst vormt traditiegetrouw de afronding van ons seizoen.

HET AFGELOPEN SEIZOEN

Herstellen en onderhouden

Ook dit seizoen is, samen met Michiel van Luijn van 'Van Luijn Natuursteen', Joost van Luijn van 'De Steen' en de mannen van 'Aanpak Bouw & Riool' van Rob Herkstätter en Arjan de Jong, hard gewerkt aan het herstellen van grafmonumenten. Dat in nauwe samenwerking met onze 'harde kern' aan vrijwilligers die bezig zijn met het herstel en onderhoud van de begraafplaatsen: Ans, Christianne, Daphne, Jeannette, Mariken, Cees, Gerard, Jan, Jan, Raymond, Rick en Pierre.

Afgelopen periode zijn de laatste twee grafkelders alsook enkele tientallen zerken en steles, meer toekomstbestendig gemaakt! Voor 2022 staat nog het 'liften' van een twintigtal kleinere monumenten op het programma en dan is het grote project 'Herstelplan Ter Navolging 2015 – 2025', dat het herstel van enkele honderden grafmonumenten omvat, op hoofdlijnen afgerond.

Volgend jaar staan de onderhoudsochtenden (van maart – oktober iedere dinsdag- en woensdagmorgen vanaf 9.30 uur) in het teken van het afronden van deelprojecten en het reguliere onderhoud van 'grijs en groen'.

Dit jaar is ook een vervolg gegeven aan het herstellen en lakken van verschillende hekwerken rond graven, het herstel van paaltjes en ander hardsteen terwijl, ook op de Joodse begraafplaats, een grote slag is geslagen op het gebied van het 'zwarten', het leesbaar maken van teksten op grafmonumenten.

Afgelopen jaar is ook veel aandacht besteed aan het 'conserveren van het groen': het waar mogelijk behouden en waar nodig vervangen van groen dat 'de laatste levensfase had voltooid'. Dat in nauw overleg met Bart van de gemeente en Cees Pouw, onze hovenier van 'Groenservice Culemborg'!

Nieuwe ontwikkelingen

Zeer tevreden is iedereen met de nu meer historisch verantwoord zijnde entree én het meer functioneel zijn daarvan: de stoeptegels hebben plaats gemaakt voor grind en fietsklemmen en er is ruimte voor een groenrand verzezen op de plek waar ooit de rand van de sloot die de begraafplaats omsloot lag.

In juni 2021 vond op de zuidelijke deel, voor het eerst sinds ongeveer 80 jaar, weer een begrafenis plaats. In het verlengde daarvan zijn nieuwe plekken gecreëerd voor (urnen)graven.

Ook het afgelopen jaar hebben meerdere personen hun laatste rustplaats gevonden op Ter Navolging.

Dank

Dank voor veel van wat afgelopen jaar kon worden gerealiseerd is jegens de gemeente Tiel, in het bijzonder portefeuillehouder Frank Groen en de betrokken ambtenaren (in het bijzonder Bart, Jan en Jan). De goede samenwerking met hen is bestendig en heeft ook dit jaar weer geleid tot mooie resultaten! Dat geldt ook voor de mensen van de AVRI die zorg dragen voor het uitzoeken en het delven en sluiten van de graven en andere betrokkenen.

Dank ook jegens onze donateurs en hen die ons op een andere manier ondersteunen: zonder hen zou de aanblik van zowel Ter Navolging als de Joodse begraafplaats er heel anders uitzien!

Met een kaart wandelen op Ter Navolging

Voor Ter Navolging is een 'wandelpatentegrond' beschikbaar gekomen (te vinden in de brievenbussen op de begraafplaats).

Naast hen die regelmatig een bezoek brengen aan een graf van een familielid of bekende, mochten wij dit jaar op Ter Navolging én op de Joodse begraafplaats weer meer dan voorgaande jaren, in 2021 meer dan 500, bezoekers welkom heten. Daarvan werden er alleen al meer dan 300 geteld tijdens de meest recente Open Monumentendag!

DE PLANNEN VOOR 2022

'Stilstand = achteruitgang' luidt het gezegde. Daarom zijn er al concrete plannen voor 2022 (en verder).

Zo staat betreffende Ter Navolging het plaatsen van een definitief materiaaldepot op het programma met in het verlengde daarvan de herinrichting van de expositie in het baarhuisje. Daarvoor ontstaan dan betere mogelijkheden.

Alles wijst er op dat de ca. 150 jaar oude muur rond de Joodse begraafplaats in 2022 grondig aangepakt kan worden. Daarnaast zijn er plannen de

informatievoorziening op en rond de Joodse begraafplaats sterk te verbeteren.

De plannen daarvoor worden deze winter verder uitgewerkt. De presentatie ervan wordt medio 2022 verwacht.

Programma 2022 (onder voorbehoud)

<u>Vanaf</u> <u>dinsdag</u> <u>8 maart</u>	Iedere dinsdag- en woensdagmorgen	Vanaf 9.30 uur	<u>ONDERHOUDS-</u> <u>OCHTENDEN</u>	Ter Navolging en indien nodig op de Joodse begraafplaats
---	---	----------------------	--	--

Vrijdag	11 maart	10 – 14 uur	NL DOET	Joodse begraafplaats
Zaterdag	12 maart	10 – 14 uur	NL DOET	Ter Navolging
Woensdag	4 mei	14 – 15.30	STOLPERSTEINE WANDELING met aandacht voor 'Joods Tiel van Toen'	Start op de Joodse begraafplaats met het leggen van steentjes bij het monument
Zondag	3 juli	14 – 16 uur	Openstelling met rondleidingen	Joodse begraafplaats
Zondag	7 augustus	14 – 16 uur	Openstelling met rondleidingen	Joodse begraafplaats
Zondag	11 september	12 – 17 uur	OPEN MONUMENTENDAG	Ter Navolging & Joodse begraafplaats
Zaterdag	24 september	11 – 14 uur	BURENDAG	Ter Navolging
Woensdag	2 november	19 uur	TER NAGEDACHTENIS	Ter Navolging

De **begraafplaats Ter Navolging** is vanaf begin dit jaar geopend van zonsopgang tot zonsondergang.
In de brievenbussen, bij het informatiebord en naast het baarhuisje, staan hand-outs met een

'Wandeling met plattegrond en toelichting' klaar voor bezoekers.

De **Joodse begraafplaats** is normaliter gesloten.

Bezoek is mogelijk na het maken van een afspraak via info@ternavolgingtiel.nl .

Volg ons via onze facebook pagina en op www.ternavolgingtiel.nl

Wellicht tot 2 november a.s., zo niet: graag tot volgend jaar!